

TALOUSARVIOALOITE 26/2003 vp

Määrärahan osoittaminen kirjastojen asiakaspäätteisiin ja laajakaistayhteyksiin

Eduskunnalle

Tietoyhteiskunnan kansalaistaitojen saavuttamisessa ja arkipäiväistämässä kirjastoilla on olennainen rooli. Tietopalvelu, tiedonhallintataitojen lisääminen sekä sähköisen asioinnin ja tietokoneen käytön opastaminen ovat kirjastojen kasvavaa toiminta-aluetta. Monet kirjastot toimivat nykyisin erittäin niukoin resurssein, ja niiden mahdollisuudet panostaa tietoyhteiskuntapalveluihin ovat heikot. Koneiden lisäksi kirjastoja vaivaa myös opastukseen tarvittavan henkilökunnan puute ja täydennyskoulutustarve.

Kirjastoissa kuntalaisilla on oltava mahdollisuus tietoverkkojen käyttöön. Kirjastoissa asiakaita opastetaan ja rohkaistaan Internetin ja tietokoneiden käyttöön tiedonhaussa. Tarkoituksena on etsiä tietotekniikasta lisäarvoa ja iloa kuntalaisten arkeen, laajentaa kuntalaisten demokraattisia osallistumismahdollisuuksia sekä samalla kehittää uusia tapoja tietoyhteiskunnan perusasioiden opastamiseen.

Kirjastonkäytön opetuksen yhteydessä koululaiset saavat hyvät tiedonhakutaidot myös tietoverkoista. Maahanmuuttajien kotouttamisessa kirjaston roolina on tukea maahanmuuttajan sopeutumista uuteen ympäristöön. Kirjaston asiakaspäätteet ovat maahanmuuttajille ensiarvoisen tärkeitä. Niiden avulla päästään omakielisiin verkkopalveluihin ja maahanmuuttajat voivat seurata entisen kotimaansa asioita sähköpostin, lehtien ja tietoverkon välityksellä.

Kirjastojen asiakaspäätteet ja opastus tietoverkkojen käyttöön ovat erityisen tärkeitä myös niille, joilla ei kodeissaan ole mahdollisuutta tie-

toverkkojen käyttöön, ja kuntalaisille, jotka ovat jääneet tietoverkkokoulutuksen ulkopuolelle (työttömät, eläkeläiset ja ne työntekijäryhmät, joiden työtehtävät eivät edellytä tietokonetaitoja). Oppiminen ja sähköisten palvelujen hyödyntäminen alkavat pienin askelin pienistä, ihmistä lähellä olevista asioista.

Suomen yleiset kirjastot ovat olleet aktiivisesti kehittämässä suomalaista tietoyhteiskuntaa. Kirjastolaitoksen vahva asema ja kansalaisten kirjastopalveluja kohtaan tuntema laaja luottamus ovat madaltaneet kansalaisten kynnystä tutustua tietoyhteiskuntapalveluihin. Kirjastot ovat viime vuosina kehittäneet voimakkaasti verkkopalveluitaan. Samanaikaisesti kirjastojen käyttö on lisääntynyt. Kirjastot ovat kunnissa suosituin julkinen palvelu.

Tietoyhteiskunta on oppimisen, osaamisen ja sivistyksen yhteiskunta ja entistä enemmän myös avoimen ja aktiivisen vuorovaikutuksen yhteiskunta. Asukkaat odottavat nopeata palvelua ja mahdollisuuksia vaikuttaa palvelun sisältöön ja myös palveluja koskeviin päätöksiin. Sähköiset viestimet tekevät osallistumisen entistä helpommaksi. Kuntien tavoitteena on tilanne, jossa tietotekniikka ja tietoverkot ovat jokaisen kuntalaisen käytettävissä ja jossa niiden käyttö myös osataan.

Tietoyhteiskunnan täysivaltaisella kansalaisella on oltava mahdollisuus ja oikeus saada tietoa sekä kyky itsenäiseen tiedonhakuun ja tiedon tuottamiseen. Tietoyhteiskunnassa tarvitaan riittävä tekninen infrastruktuuri ja tietosisältöjä vä-

TAA 26/2003 vp — Kaarina Dromberg /kok

littävä tietopalveluverkko eli kirjastot jokaisen kansalaisen ulottuville. Tietoyhteiskunnassa selviytyäkseen kansalainen tarvitsee aiempaa monipuolisempaa teknistä osaamista sekä sisällöllisiä, ymmärrykseen perustuvia taitoja.

Kuntalaisia on koulutettava sähköisten palvelujen käyttöön, ja heidän pääsyänsä uuden tiedon ja uusien palvelujen ääreen on helpotettava. Tietoyhteiskunnan perusarvot ja tasa-arvoinen kan-

salaisuus eivät toteudu, jos näitä taitoja ei saateta kaikkien ulottuville mahdollisimman laajasti.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 29.90.30 lisäyksenä 4 000 000 euroa kirjastojen asiakaspäätteisiin ja laajakaistayhteyksiin.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Kaarina Dromberg /kok